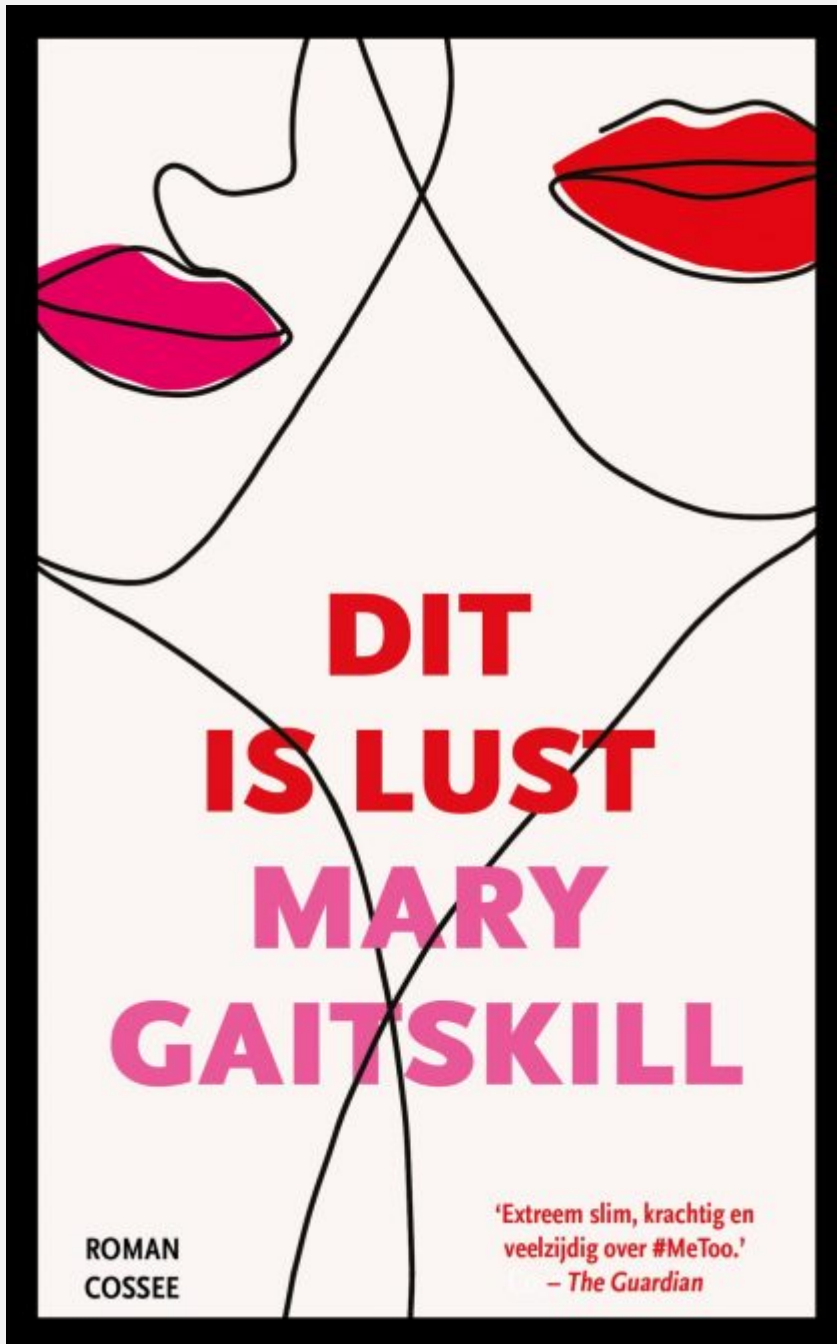

'Dit is lust' door Mary Gaitskill

Mary Gaitskill schrijft romans, verhalen en essays die gevoelige onderwerpen van deze tijd niet uit de weg gaan. Voor mij was dit de eerste kennismaking met haar werk, al had ik wel eens gehoord van haar essay over verkrachting *On Not Being a Victim*.

Een boek dat meer vragen oproept dan het beantwoordt is een lust om te lezen. *Dit is lust* is een korte roman of novelle, die vol zit met zowel seksuele lust als machtslust. Elk hoofdstuk wisselt het perspectief van Q (Quin) en M (Margot) zich af, waardoor je een inkijkje krijgt hoe zij beiden aankijken tegen het grensoverschrijdende gedrag van Q en de beschuldigingen die volgen. Q is een getrouwde man van middelbare leeftijd die vriendschappen met vrouwen onderhoudt. Hij lijkt voor hen een soort vertrouwenspersoon te zijn, die hen veelvuldig voorziet van advies en morele steun. M is ook getrouwd en kent hem net als veel van de andere vrouwen vanuit een werkcontext; ze kwam bij hem op sollicitatiegesprek. Een gesprek waarin Q haar direct opvalt als een knappe, excentrieke man, zoals ze ook uit verhalen over hem al had opgemaakt. *"Het sollicitatiegesprek was ook merkwaardig: eerst grillig en toen opeens venijnig. Hij stelde een hoop irrelevante en persoonlijke vragen, onder andere of ik een vriend had. Hij zei mijn naam vaker dan nodig was en met een eigenaardig intieme intonatie die, in combinatie met zijn Britse accent, niet alleen correct, maar zelfs betamelijk leek."* Het gesprek eindigt met commentaar van zijn kant op haar stem en de vraag wat dan wel haar grootste pluspunt is. M krijgt een andere baan, maar komt hem later weer tegen en raakt bevriend met hem.

In hoeverre Q en zijn vriendinnen zich bewust zijn of worden van de machtsverhoudingen, of dat uitmaakt, of Q zelf inzicht heeft in zijn eigen motieven en of hij voortschrijdend inzicht ontwikkelt, wat de gevolgen voor hem en andere betrokkenen zijn of zouden moeten zijn, het verschilt per bladzijde wat je er over te weten komt en denkt. Zijn de vrouwen slachtoffer van zijn manipulatieve gedrag of maken we de vrouwen juist kleiner door ze als onmachtig of machteloos af te schilderen? M bouwt een vriendschap met hem op ondanks de verhalen die ze over hem hoort en de bizarre wending die hun eerste etentje neemt. Zij geeft duidelijk een grens aan en wordt daar door Q om bewonderd. Komt ze daardoor in een andere positie dan de andere vrouwen? Hij accepteert haar grens, maar zij wordt daarmee bijna zijn handlanger: ander vrouwen kunnen toch ook gewoon hun grenzen aangeven?

De #Me too-beweging heeft ons de afgelopen jaren geholpen om woord en beeld te geven aan dergelijke situaties en heeft de grote verschillen in ervaring en inlevingsvermogen blootgelegd. Dat wil niet zeggen dat het heeft geresulteerd in een eenduidig antwoord hoe om te gaan met ongewenst gedrag. Ondanks het groeiende maatschappelijke bewustzijn over dit onderwerp, blijft het moeilijk om elke situatie te zien voor wat die is en daar ook passende consequenties aan te verbinden. Mary Gaitskill doet die complexe werkelijkheid eer aan en laat de lezer allerlei gevoelens en moeilijke, kritische vragen ervaren in dit pareltje waarin elke zin er toe doet.

Uitgeverij Cossee, 2022

Pagina's 96

Vertaald uit het Engels door Ineke van den Elskamp (*This is pleasure*)

ISBN 978 9464 520 309

Recensie door Kim ter Beke, januari 2023

.

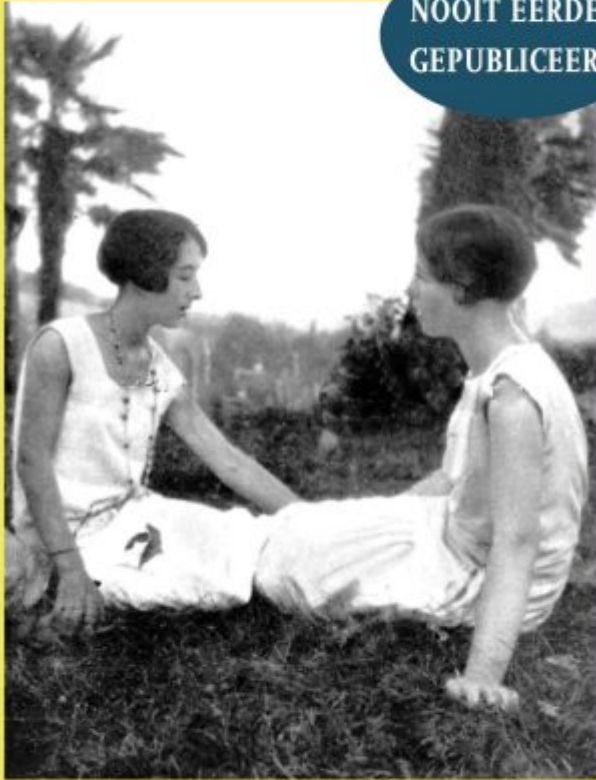

'De onafscheidelijken' door Simone de Beauvoir

SIMONE DE BEAUVOIR

De onafscheidelijken

NOOIT EERDER
GEPUBLICEERD

ROMAN • COSSEE

Wat een juweeltje, deze nooit eerder gepubliceerde novelle van Simone de Beauvoir. Volgens het nawoord van Sylvie Le Bon de Beauvoir heeft de schrijfster *De onafscheidelijken* meermalen herschreven, hetgeen een zeer uitgebalanceerd resultaat oplevert. Het verhaal is duidelijk geïnspireerd op de jeugdvriendschap tussen Simone en Zaza.

Zonder één keer het woord emancipatie, feminisme of onderdrukking te gebruiken, schrijft ze in gevoelige 'meisjestaal' over de worsteling van meisjes en jonge vrouwen met hun knellende rol en verplichtingen in familie en maatschappij.

Het verhaal speelt in Parijs en begint vlak na de eerste wereldoorlog (strijd voor vrouwenkiesrecht). Het is grotendeels het verhaal van Sylvie (alias Simone de Beauvoir), de ik-figuur, en Andrée Gallard (alter ego van vriendin Zaza). (zie ook: Een welopgevoed meisje van Simone de Beauvoir, 1958, waarin het verhaal min of meer geïntegreerd wordt)

Sylvie is in de novelle het keurige meisje uit de middenklasse. Ze ontmoet als 9-jarige op de katholieke school Andrée voor het eerst. Beide meisjes kunnen goed leren en worden elkaars beste vriendin. Hoe innig ook gevoeld, vooral door Sylvie, in deze tijd wordt van deze vrouwelijke intimiteit nog niet zo openlijk blijk gegeven. De meisjes praten vooral veel over hun studie en over religie, en blijven elkaar met de u-vorm aanspreken. Toch zijn de dialogen heel intiem.

Sylvie lijkt zichzelf wat meer ruimte en levensvreugde te gunnen en haar eigen mening te vormen. Ze zegt uiteindelijk niet meer te geloven. Ze mag filosofie gaan studeren aan de Sorbonne, terwijl Andrée zich, in navolging van haar oudere zus, voor moet bereiden op een gearrangeerd huwelijk. Die moet zich, net zoals haar moeder, schikken in haar rol als keurige echtgenote en moeder. De spanning van de moeder tussen de keuze voor meer geluk voor haar dochter en de noodzaak zich in haar conventionele moederrol te schikken is goed voelbaar.

“Ik geloof niet meer, zei Sylvie. Soms is het moeilijk,” zei Andrée, want waarom wil God dat we ongelukkig zijn? Mijn broer antwoordt me dat het het probleem van het kwaad is en dat de Kerkvaders het al lang geleden hebben opgelost; hij herhaalt voor mij wat ze op het seminarie leren. Nee, als god bestaat, is het kwaad niet te begrijpen, antwoordde ik. Maar misschien moeten we accepteren, dat we het niet begrijpen. Het is hoogmoed om alles te willen begrijpen, zei Andrée.’ (pag. 74-75)

Andrée wordt beschreven als een meisje met een veel hartstochtelijker karakter, die worstelt met haar geloof en de zin van het bestaan. Ze wordt als 15-jarige heel erg verliefd op Bernard, maar als ze zich niet aan de stringente fatsoensnormen, vooral uitgedragen door haar moeder, houdt, is ze bang voor de hel en overweegt ze zelfmoord.

De meisjes maken kennis met de ook zeer gelovige student Pascal en eigenlijk gunt Sylvie deze man, die ze als eerste tot haar beste vriend maakt, aan Andrée. Andrée wordt opnieuw hevig verliefd en voelt voor het eerst, dat iemand van haar houdt om wie ze werkelijk is, waarop Sylvie bekent:

“U hebt het nooit geweten, maar vanaf de dag dat ik u leerde kennen, bent u alles voor mij geweest, zei ik. Ik had besloten dat als u zou sterven, ik ook meteen zou sterven.” (pag. 71)

Pascal verzoent Andrée met de menselijke schepping, de wereld van God. Hij gelooft in de Heer, maar houdt ook van het leven. Hij geeft haar het perspectief van een keurig, liefdevol huwelijksleven, maar daar zijn wel grenzen aan. *“Hij houdt zijn manlijk overwicht, wat zij van hem verlangt.” (pag. 97)*

Het is heel knap hoe de schrijfster het taboe op de vrouwelijke seksualiteit beschrijft; de vleselijke lusten waartegen zowel mannen als vrouwen beschermd moeten worden

In de novelle wordt vooral het gevoelsleven van Andrée belicht. Daardoor wordt Sylvie/Simone meer neergezet als het overbezorgde meisje, dat haar beste vriendin alles gunt en alles doet om haar op te vrolijken. Ze redt zichzelf toch wel.

Een onafscheidelijke vriendin uit onze jeugd is ook nu nog sterk herkenbaar voor veel vrouwen. Het moet voor Simone de Beauvoir (Sylvie) wel een dodelijk gemis geweest zijn om haar beste, intieme vriendin al jong te moeten missen. Blijkens de correspondentie tussen Simone en Zaza, die aan het boek toegevoegd is, draagt Simone dit verdriet nog vele jaren met zich mee.

“Ik ben op dit moment meer dan ooit op u gesteld, dierbaar verleden, dierbaar heden, mijn dierbare onafscheidelijke. Veel liefs, lieve Zaza.’ S.de Beauvoir.” (pag. 215)

De taal is gevoelig en toegankelijk. Je voelt als lezer hoe de meisjes, ondanks alles, lopend door het romantische Parijs of liggend op hun meisjeskamer, proberen van elkaar en het leven te genieten.

Uitgeverij   Cossee, 2020
Pagina's   215
Vertaald   uit het Frans door Martine Woudt (*Les Inséparables*)
Nawoord   Sylvie Le Bon de Beauvoir en Bregje Hofstede.
ISBN   978 9059 369 375

Recensie door Ammy Langenbach, januari 2021

‘Irundina’ door Hella Haasse

Hella S. Haasse

Irundina

Querido

Afgelopen jaar verscheen ter gelegenheid van Hella Haasse's vijfde sterfdag haar niet eerder gepubliceerde novelle *Irundina*.

Toen Hella S. Haasse en haar echtgenoot in de jaren tachtig in Parijs woonden, werkte *Irundina*, een jonge Portugese vrouw, als schoonmaakster bij hen thuis. Ze was als klein meisje uit een arm gezin in het verpauperde Portugal illegaal naar Frankrijk gekomen om geld te verdienen voor haar achtergebleven familieleden. Zonder verblijfsvergunning - aldoor op de vlucht en nergens echt gewenst - bleef ze sterk en vol hoop op een betere toekomst.

Het verhaal van *Irundina* is, zoals je kan verwachten van Hella Haasse, goed verteld en onderhoudend. De hoofdpersoon *Irundina* staat model voor vele Portugese vrouwen in een zelfde situatie. De situatie van de Portugese armoede wordt goed en juist beschreven, zoals ook de daaruit voortkomende invloed op de levens van deze mensen. Het is dan ook vooral een journalistiek verhaal, een eenvoudige vertelling zonder 'diepere lagen'.

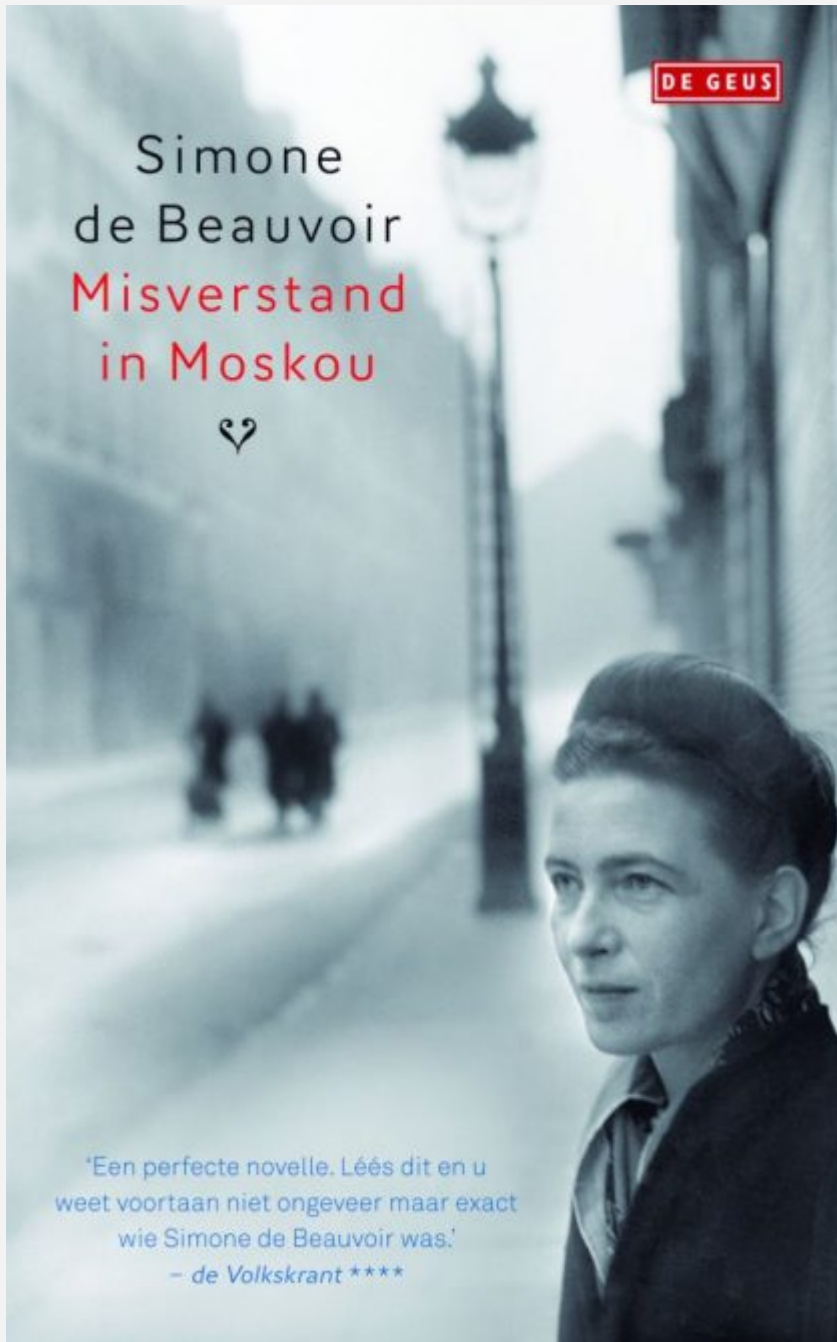
Het boekje is mooi uitgegeven, met een harde kft en leuke illustraties van Sylvia Weve. Meer een leuk cadeautje dan een literair zwaargewicht.

Uitgeverij Querido, 2016
Pagina's 90
ISBN 978 9021 402 154

Recensie door Pien, februari 2017

'Misverstand in Moskou' door Simone de Beauvoir

"Een herontdekt meesterwerk van de wereldberoemde feministe Simone de Beauvoir."

Misverstand in Moskou is een lange novelle, geschreven in 1966-1967, en verscheen voor het eerst in 1992 in het tijdschrift *Roman 20-50*. Het gaat over een identiteits- en huwelijks crisis. De hoofdpersonages zijn Nicole en André. Beiden hebben moeite met hun ouder wordende lichaam, maar zij communiceren daar niet over met elkaar. Er ontstaat een crisis. Afwisselend worden hun gezichtspunten belicht. Beide partijen hebben een andere uitleg van dezelfde feiten, waardoor teleurstellingen en vijandigheid ontstaan.

Als gepensioneerden reizen ze van Parijs naar Moskou, naar André's dochter Masja uit een eerder huwelijk. Nicole voelt zich oud en is jaloers op de relatie van vader en dochter. Ze dacht dat ze nu meer tijd voor elkaars gedachten zouden hebben, want hier in Moskou kenden ze alleen Masja en haar man. In het fotoalbum had Nicole de verschillende gezichten van André gezien op de foto's, en door zijn opgewekte mond en lachrimpels had hij een jonge uitstraling gehouden. André voelde een diepe genegenheid voor Nicole en Masja, terwijl hij wat betreft Nicole's getrouwde zoon Phillippe jaloers was, omdat hij vaak tussen Nicole en hem stond. *"In gezelschap van Masja kreeg hij weer romantische gevoelens en zin om nieuwe liefdes te ontmoeten"*. Nicole had aangegeven dat ze zich te oud voelde voor de extase van seks en gaf André

daarmee een excuus voor liefdesavonturen, maar André zag dat anders: hij voelde zich niet meer begeerlijk voor vrouwen. Het *Misverstand* ontstaat doordat André zonder te overleggen besluit om een week langer te blijven. Nicole voelt zich als derde tussen hen in staan. Ja zegt André dat heb ik juist wanneer jij Phillippe meeneemt als we een weekend weggaan. Omdat hij mijn zoon is? Eigenlijk heeft deze reis hen beiden teleurgesteld.

Tijdens de reis zien Nicole en André ook hoe de politiek veranderd is in de Sovjet-Unie. Ze nemen alles nauwlettend op en ergeren zich aan de belachelijke bureaucratie en de culturele politiek. Ze vinden het teleurstellend. Het verhaal legt een nauw verband tussen persoonlijke gebeurtenis en de collectieve geschiedenis.

“ Nicole zou een opzienbarend proefschrift schrijven met een leerstoel aan de Sorbonne. Ze wilde bewijzen dat ook de hersenen van vrouwen evenveel vermogen had als die van een man. Dat doet een meisje niet”. Nicole komt hier tegen in opstand, het levenslot van een rijk huwelijk, parels en bontjassen Zij ging wél studeren.

Misverstand in Moskou is een boeiend en herkenbaar verhaal en gelukkig komt het niet zo ver dat ze uit elkaar gaan. Ze praten alles uit en zijn verrukt dat zij weer zulke goede gesprekken met elkaar kunnen voeren. Het accepteren van de fysieke aftakeling blijkt niet zo eenvoudig. Het uiterlijk speelt in deze tijd een nog een grotere rol dan toen, met allerlei nieuwe technieken op medisch niveau en plastische chirurgie.

Nog steeds een actueel en goed verhaal.

Simone de Beauvoir (Frankrijk 1908-1986) was schrijfster en intellectueel. Hoewel zij zichzelf als filosofe beschouwde, had zij met name veel invloed als feministe. Naast *De tweede sekse*, haar bekendste boek, schreef ze meerdere romans en essays.

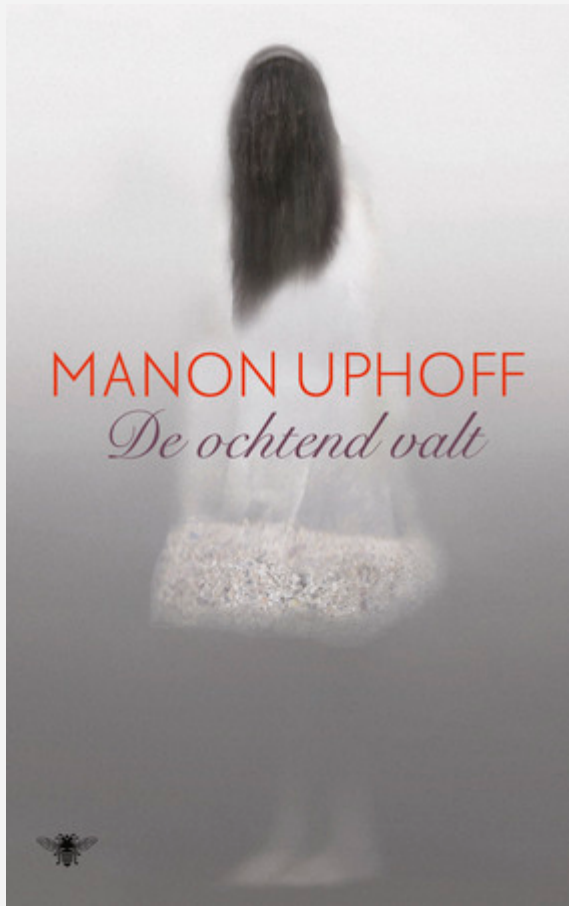
In 1992 is *Misverstand in Moskou* postuum uitgegeven en in 2014 voor het eerst in een Nederlandse vertaling uitgebracht.

Uitgeverij	De Geus, 2014
Pagina's	117
Vertaald	uit het Frans door Jan Versteeg (<i>Malentendu á Moscou</i>)
ISBN	976 9044 533 163

Recensie: Anneke Balk juli 2016

'De ochtend valt' door Manon Uphoff

De ochtend valt is een novelle van amper 60 pagina's, een klein verhaal met veel witregels, verteld vanuit het perspectief van Michael, die op een nacht getuige is van een ruzie tussen zijn ouders. De novelle speelt zich af in het Engeland van eind jaren zestig, maar tijd en locatie zijn binnen dit verhaal eigenlijk niet echt van belang; het verhaal speelt zich bijna geheel binnenshuis af. De sfeer is beklemmend, bijna claustrofobisch, en naargeestig.

Meteen al op de tweede pagina van de novelle:

"(Mijn vader doodde mijn moeder.)

Hoe weet ik dat? Ik heb het gezien.

Het was op een maandag.

Haar hoofd in een plas met donker bloed." (p. 8)

Tussen haakjes vermeld, alsof het een onbeduidende, niet echt ter zake doende registratie is. Op vergelijkbare wijze laat Manon Uphoff haar protagonist veelvuldig in korte bewoordingen en op bijna onverschillige wijze uitspraken doen over de situatie binnen het gezin.

'Mah' rommelt in de keukenla en zoekt een mesje - een alledaags tafereel dat een naargeestige bijmaak krijgt met de gedachte aan een eerder beschreven scene waarin ze, zittend aan de ontbijttafel, "tussen de broodjes en beschuitjes met aardbeienjam door", de binnenkant van haar armen bewerkt met een scheermesje.

Op slimme wijze maakt Uphoff gebruik van witregels. Er wordt heel erg veel niet gezegd, en dat wat er gezegd wordt, is vaak erg suggestief. Er wordt onder andere gehint aan incest, misbruik en verwaarlozing, maar dit wordt op een zodanige manier gedaan dat de lezer zelf nog veel moet invullen. Dat er problemen zijn en de dingen binnen dit gezin niet gaan zoals ze behoren te gaan is zonneklaar, maar wat er precis gaande is (en wie waar schuldig aan is), wordt grotendeels in het ongewisse gelaten.

Dit geldt ook voor de gebeurtenis tijdens die bewuste maandagnacht.

De volgende ochtend is 'mah' opeens verdwenen. 'Pah' zegt dat Mah is weggegaan, dat ze wel in zal zien dat ze fout zat en terug zal komen. Hij laat niet veel los, zegt dat er problemen zijn. Wel wekken zijn woorden de suggestie dat ze nog leeft. Wat gebeurde er echt - liegt 'pah', of heeft Michael het verkeerd gezien of zich allemaal maar ingebeeld?

Het verhaal wordt geheel vanuit het perspectief van Michael verteld, dus we krijgen alleen zijn visie te zien. Wat is fantasie, wat is werkelijkheid?

Ook in Michaels eigen woorden klinkt twijfel door over wat er die oktobernacht daadwerkelijk gebeurde:

"Die nacht loop ik op blote voeten naar het raam, ik denk dat ik kan zien hoe pah mijn mah naar buiten sleept" (p. 11). Niet

ik zie, maar ik denk dat ik kan zien. En even later, over het briefje dat ze de volgende dag op de keukentafel vinden: “Het is haar handschrift, dus het is haar briefje (het lijkt echt op het handschrift van mah)” (p.19).

In het begin wordt er nog veel over ‘mah’ gesproken en is haar afwezigheid duidelijk merkbaar binnen het gezin.

“Ik herinner me dat we naar de bushalte liepen, Glenn en ik en Natalee, en dat ze de verkeerde kleren droegen, shirts die niet pasten bij hun broeken” (p. 16)

- een klein zinnetje waarin de afwezigheid van een moeder op indirecte wijze sterk naar voren komt.

Michael neemt als oudste kind de zogenaamde taken van ‘mah’ over, hij maakt schoon, doet de was, draagt zorg voor “het gedoe rond het koken” en “de handelingen rond slapen, rust, hygiëne en regelmaat en ‘persoonlijke verzorging’ “. De verhoudingen binnen het gezin veranderen, worden aangepast aan de nieuwe situatie. Na een tijdje nemen ook de vragen af.

“Glenn en Natalee drukken amper een verlangen of behoefte aan mah uit, alsof ze haar minder missen dan de rol die ze had vervuld waarvan ik de taken nu op me neem [...]” (p. 38).

Ook ‘pah’ raakt in zekere zin steeds meer buiten beeld en de kinderen lijken grotendeels op zichzelf aangewezen, met alle gevolgen en nieuwe rollen/ machtsverhoudingen binnen het gezin van dien..

De overduidelijke spraaktaal (zoals “Tizzer”, “maggik” en “[Glenn] heb zezelf bezeerd en zo”) is ietwat storend en steekt wat af tegen de rest van het verhaal, maar al met al is *Als de ochtend valt* een mooi verhaal waarin Manon Uphoff laat zien hoeveel je kunt vertellen met weinig woorden. Een van de sterkste punten is dat er ook heel veel *niet* gezegd wordt, en dat Uphoff daarmee (gelukkig) niet in een cliché-climax vervalt. Dit alles maakt *Als de ochtend valt* tot een mooie novelle die je met een unheimisch gevoel achterlaat.

Uitgeverij   De Bezige Bij, 2012

Pagina's   62

ISBN   978 9023 463 115

Recensie door Kyra, mei 2014

‘De eerste echte leugen’ door Marina Mander

"In de klas vragen ze ons waarin de homo sapiens zich onderscheidt van zijn voorvaderen. 'Het vermogen om de boel te belazeren', wil ik eigenlijk zeggen. Maar ik kijk wel uit." (pag 119)

De eerste echte leugen wordt verteld vanuit het perspectief van de tienjarige Luca die samen met zijn moeder en zijn kat Blue in een niet nader benoemde stad in Italië woont. Luca's moeder is ongelukkig, eenzaam, en slikt pillen tegen haar depressie - "soms overdrijft mamma het en slaapt ze meer dan anders".

Ze heeft vaak 'nieuwe vaders' over de vloer, Luca's echte vader is afwezig (*"Ik heb nooit begrepen of pappa op het moment dat ik ter wereld kwam nou echt is dood gegaan of dat hij alleen maar voor ons is doodgegaan"* (pag 10)) en om die reden noemt hij zichzelf een halve wees.

De novelle begint met een sterke proloog waarin Luca zich als het ware voorstelt aan de lezer. Het is luchtig, grappig, maar de vertelstem komt ook een beetje (te) betweterig en wel erg vroegwijs voor zijn leeftijd over. Deze betweterige toon maakt in de loop van de novelle echter plaats voor een meer bij zijn leeftijd passende logica en kijk op de werkelijkheid. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor Luca's reactie op de gebeurtenis die het 'echte' verhaal in gang zet, het verhaal over de moeder die op een ochtend niet meer wakker werd.

Wanneer Luca's moeder op een ochtend niet wakker wordt, besluit hij alles maar zelf te doen; zelf op te staan, alleen naar school te lopen, te doen alsof er niets anders is dan anders. Maar wat als ze echt nooit meer wakker zal worden? De angst om naar een weeshuis gestuurd te worden, doet hem besluiten om niets te laten merken aan de buitenwereld. Hij mag niet huilen, moet blijven glimlachen, ervoor zorgen dat de details hem niet verraden.

"Ik heb geleerd dat details meer over dingen zeggen dan de dingen zelf, als je goed op de details let kun je grote mensen laten denken dat alles goed gaat, en ze geloven je omdat de details kloppen. Verkeerde details zijn: haar door de war, schriften met vlekken, boeken met ezelsoren, schrammen en zwarte nagels, vloeken." (pag 8)

Andere mensen mogen absoluut geen argwaan krijgen, dus wanneer er een vriendje wil komen spelen, bedenkt hij zich dat hij moet zorgen dat de koelkast niet leeg is, maar er gewoon zoals altijd sap en iets lekkers in huis is, en reageert hij

ontkennend wanneer het vriendje vindt dat het bij Luca's thuis gek ruikt. Maar meer nog dan dat Luca de waarheid probeert te verbergen voor anderen, verdringt hij de pijnlijke realiteit en het onvermijdelijke verdriet voor zichzelf. Hij klampt zich vast aan de gedachte dat straks alles weer als vanouds is, dat zijn moeder gewoon heel diep en heel erg lang slaapt. *"Het is gewoon een verhaal dat ik heb verzonnen om mezelf bang te maken"*, beeldt hij zichzelf in. Maar de koelkast raakt leeg, de vuile was stapelt zich op. En er komt een steeds erger wordende stank uit de kamer waar Luca's moeder ligt..

Het beeld dat Marina Mander via Luca's interne monoloog schetst van het jongetje dat weg probeert te kijken van de waarheid is af en toe hartverscheurend, niet in de laatste plaats omdat het verteld wordt vanuit het (naïeve) perspectief van een kind dat zich in de steek gelaten voelt. *"[Ze] denkt niet aan me, wil me niet. Het kan haar geen bal schelen wat het betekent om op mijn leeftijd wees te zijn, zij heeft haar eigen problemen, dingen die ik niet kan begrijpen, haar problemen zijn groter dan de mijne omdat zij groter is, ik ben alleen maar een kind, of maar een kind alleen, dat is allemaal hetzelfde, het hangt ervan af hoe je het bekijkt. Zonsondergang boven de Zwarte Zee, nacht boven de Rode Zee, het is maar hoe je het schildert"* (pag 26).

Wel contrasteren Luca's kinderlijke logica en het beeld van het tienjarige jongetje dat niet weet hoe de wasmachine werkt en zijn onderbroeken daarom maar binnenstebuiten draagt nogal met zijn volwassen vocabulaire en taalgebruik, dat - ondanks dat zijn betweterige toon zoals genoemd na de proloog wat afneemt - niet echt past bij een tienjarige. Maar het taalgebruik is vaak zo poëtisch mooi dat dit eigenlijk ook geen kritiek genoemd mag worden. Hij is een soort "minivolwassene" die, zoals hij het zelf zo passend zegt, *"zich gedwongen ziet buiten carnavalstijd een masker te dragen"* (pag 140).

Uitgeverij Anthos, 2012

Pagina's 140

Vertaald uit het Italiaans door Patty Krone en Yond Boeke (*La prima vera bugia*)

ISBN 978 9041 421 005

Recensie door Kyra, april 2014